

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

3r TRIMESTRE 2022

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de **TORTOSA**

 Cambra de Comerç
de **Valls**

Amb el suport de:

Diputació Tarragona

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona
i de les Terres de l'Ebre

3r TRIMESTRE 2022

ÍNDEX

1. L'economia mundial	3
2. El context de les economies espanyola i catalana	5
3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre	7
4. L'ocupació i l'atur	9
5. La contractació laboral	14
6. Les afiliacions a la Seguretat Social	16
7. La dinàmica empresarial	19
8. La construcció residencial	21
9. La variació dels preus de consum	24
10. El finançament de l'economia	27
11. El comerç amb l'exterior	29
12. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts	32

1. L'economia mundial

L'informe d'octubre de l'FMI ressaltava tres aspectes que condicionen el dinamisme de l'economia mundial. El primer és la invasió d'Ucraïna per part de Rússia, el segon és l'elevada inflació i el tercer, la desacceleració de l'economia xinesa. Les causes geopolítiques d'aquests tres aspectes són notòries i tenen una conseqüència en l'evolució de l'economia mundial. L'FMI assenyala un creixement del 3,2% per a 2022. En canvi, les previsions per a 2023 són de desacceleració en relació amb les previsions de juny, ja que s'estima una variació del PIB global del 2,7%, dues dècimes menys que l'anterior previsió. La major part de l'economia mundial es contraurà el 2023 per l'estancament de les tres primeres economies mundials: els Estats Units, la Unió Europea i la Xina.

Les previsions d'octubre indiquen una desacceleració econòmica

Quadre 1. Creixement del PIB i previsions* (%).

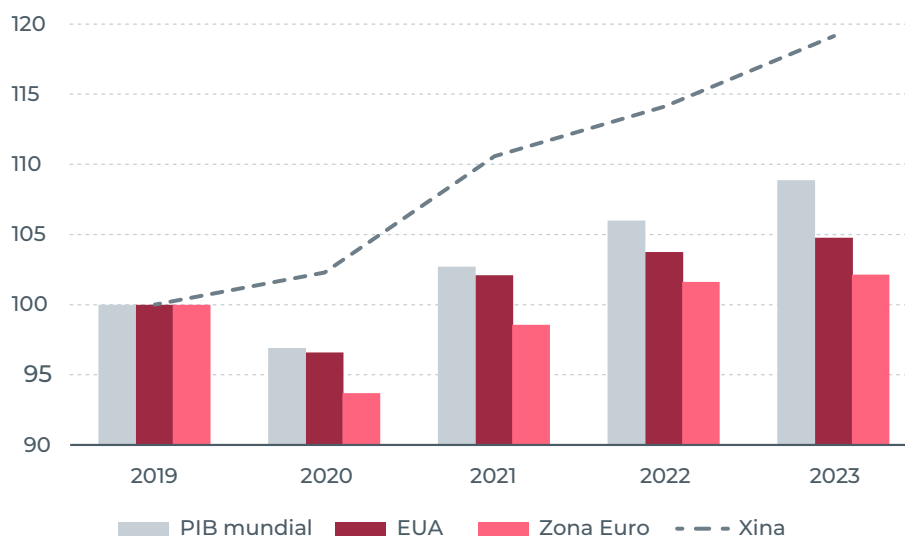
	2020	2021	2022*	2023*
Producte mundial	-3,1	6,0	3,2	2,7
Economies avançades	-4,5	5,2	2,4	1,1
EUA	-3,4	5,7	1,6	1,0
Zona Euro	-6,3	5,2	3,1	0,5
Alemanya	-4,6	2,6	1,5	-0,3
França	-8,0	6,8	2,5	0,7
Itàlia	-8,9	6,6	3,2	-0,2
Espanya	-10,8	5,1	4,3	1,2
Japó	-4,6	1,7	1,7	1,6
Regne Unit	-9,8	7,4	3,6	0,3
Canadà	-5,3	4,5	3,3	1,5
Mercats emergents	-2,1	6,6	4,4	4,9
Xina	2,3	8,1	3,2	4,4
Índia	-7,3	8,7	6,8	6,1
Rússia	-3,0	4,7	-3,4	-2,3
Brasil	-4,1	4,6	2,8	1,0
Mèxic	-8,3	4,8	2,1	1,2
Aràbia Saudita	-4,1	3,2	7,6	3,7
Nigèria	-1,8	3,6	3,2	5,0
Sudàfrica	-6,4	4,9	2,1	1,1
Països baixos ingressos	0,1	4,1	4,8	4,9

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'FMI. Informe d'octubre de 2022.

El quadre 1, en què es mostren les previsions per zones i països des de 2020, assenyalen el ritme decreixent de l'activitat econòmica des de 2021, quan la majoria de països encara no s'havien recuperat dels efectes de la COVID-19. L'FMI apunta que és una de les dinàmiques de creixement més dèbils des de 2001. La contracció als EUA ha estat forta durant el primer semestre de l'exercici de 2022 i s'espera que ho sigui també per a la UE el segon trimestre de l'any. També es preveu que la política anti COVID-19 de la Xina comporti una disminució de la taxa de creixement a la seva economia, la qual cosa limita l'impuls que la Xina ha donat a l'economia mundial els darrers anys.

El ritme de l'activitat econòmica decreix des de 2021

Gràfic 1. Variació del PIB (Número índex amb base 100 a l'any 2019).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'FMI.

Al gràfic 1 s'observa com l'any 2021 la producció mundial havia superat els efectes de la pandèmia, excepte a la zona euro, que, conjuntament amb els EUA, han estat les zones que menys han crescut. Actualment, totes dues es troben en un marc inflacionari que repercuteix en la resta del món. La inflació afecta les economies avançades d'una manera molt més variada que les dels mercats emergents i en desenvolupament. L'altre gran problema que s'afronta són les conseqüències sobre el cost de la vida de les famílies i els desajustos de l'oferta productiva, que d'un 8,8% de mitjana mundial l'any 2022 passarà a un 6,5% l'any 2023 i a un 4,1% l'any 2024.

Excedir-se en l'aplicació d'instruments monetaris pot dificultar el creixement en una situació d'atonía que no es reflecteix en la desocupació als països avançats ni a la majoria de mercats emergents. Tanmateix, es contempla la possibilitat d'entrar en una dinàmica de difícil equilibri si es frena la inversió i disminueix el consum per l'elevat augment dels preus. La política fiscal ha de contrarestar la inèrcia inflacionista a partir de dinàmiques de distribució per tal de mantenir la demanda i els ajustos de costos de les empreses.

Excedir-se en l'aplicació d'instruments monetaris pot dificultar el creixement

Això porta a figures impositives més selectives i a tenir cura que els efectes de l'augment del deute i del seu tipus d'interès no condicionin la política de despesa.

2. El context de les economies espanyola i catalana

L'economia espanyola ha experimentat un increment interanual del 3,8% del PIB i una variació del 0,2% el tercer trimestre de 2022 en valor intertrimestral. La variació trimestral ha estat inferior a la del període anterior (1,5%), així com a la interanual (6,8%) el segon trimestre. El tercer trimestre, l'augment ha estat del 3,8%. La demanda nacional ha estat inferior a l'esperada aquest trimestre, ja que ha passat d'una variació del PIB de l'1,1% el trimestre anterior al 0,8% l'actual. Pel que fa a la demanda externa, aporta tres punts a la variació del PIB interanual el tercer trimestre, cosa que significa 1,9 punts menys que el trimestre anterior.

Hi ha un increment interanual del 3,8% del PIB i una variació del 0,2% el tercer trimestre de 2022

Quadre 2. Variació del PIB a Espanya (%).

Variació interanual (%)	2021				2022		
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T
PIB	-4,4	17,9	4,2	6,6	6,7	6,8	3,8
FBC	-9,3	19,9	4,1	11,9	10,9	5,7	2,9
Aportació al PIB D.N.	-3,6	17,7	3,8	4,9	3,8	1,9	0,8
Aportació al PIB D.E.	-0,9	0,1	0,4	1,7	2,8	4,9	3,0

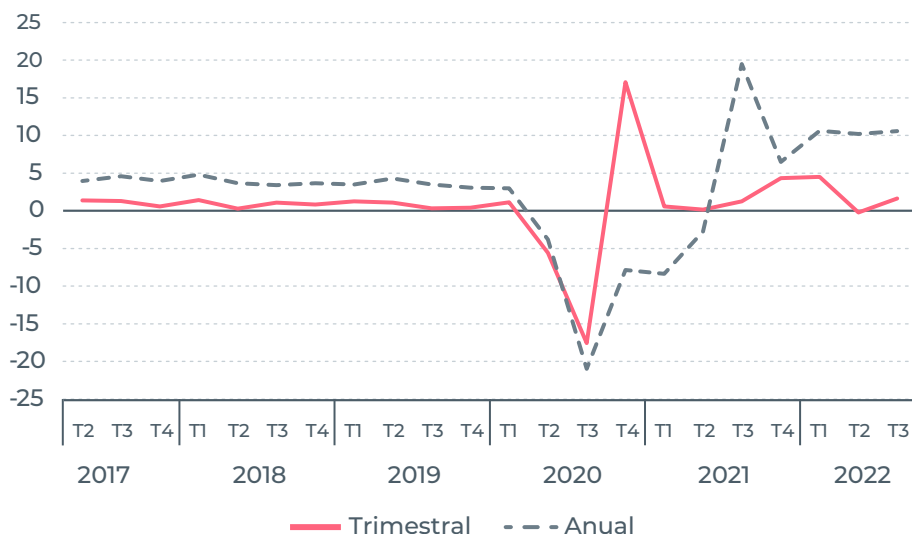
Variació intertrimestral (%)	2021				2022		
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T
PIB	0,2	1,4	3,1	2,3	-0,2	1,5	0,2
Demanda nacional	-0,8	2,5	2,1	1,1	-1,8	0,6	1,1
FBC	-4,2	5,8	4,1	6,1	-5,0	0,8	1,4
Importacions	0,5	6,0	2,7	1,9	1,0	2,8	3,7
Exportacions	2,2	2,2	5,7	5,5	5,2	4,9	1,3

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

L'economia catalana presenta una estimació de la variació interanual del PIB del 4%, mentre que el trimestre anterior va ser del 4,8%. La seva variació intertrimestral ha estat del 0,1% pel tercer trimestre, mentre que l'anterior va significar un 1,6%. Els serveis són el sector que principalment està impulsant la producció, que han augmentat un 6% pel tercer trimestre, mentre que pel segon ho van fer en un 7,1%.

El gràfic 2 presenta les variacions del PIB de l'economia espanyola a mitjà termini. Aquestes variacions coincideixen amb les de l'economia catalana, que mostra una estabilitat fins al segon trimestre de 2020, quan es van establir les mesures anti COVID-19, que van frenar l'activitat econòmica. La recuperació es va iniciar el trimestre següent, però amb variacions molt fortes que denoten una cerca d'equilibri en els indicadors. Els indicadors mostren una forta volatilitat que porta a previsions molt cautes per al futur immediat, especialment ateses les conseqüències de la guerra d'Ucraïna per al 2022 i la forta inflació, que han comportat dígits de dos punts en la variació interanual.

Gràfic 2. Variació del PIB a l'economia espanyola (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

En aquest marc, les previsions per a aquest exercici i per al següent s'emmarquen en unes estimacions d'augment del PIB de més del 4% per a 2022 i d'entre un 0,7% i un 2,2% com a màxim per a 2023. Així, segons les previsions per al proper exercici, el creixement serà molt inferior al de l'any actual, i en algun trimestre serà negatiu. Tanmateix, cal considerar que les estimacions tant de la UE com de l'FMI assenyalen que el creixement de l'economia espanyola l'any 2023 serà dels més elevats de la zona euro.

Al proper exercici, el creixement serà molt inferior al de l'any actual

Quadre 3. Previsions de variacions del PIB a Espanya (%).

	2022	2023
OCDE	4,4	1,5
FMI	4,3	1,2
Comissió Europea	4,4	2,1
Pressupost General de l'Estat 2023	4,4	2,1
Banc d'Espanya	4,5	1,4
BBVA Research	4,4	1,0
CaixaBank Research	4,5	1,0
Cambra de Espanya	4,1	2,2
FUNCAS	4,5	0,7

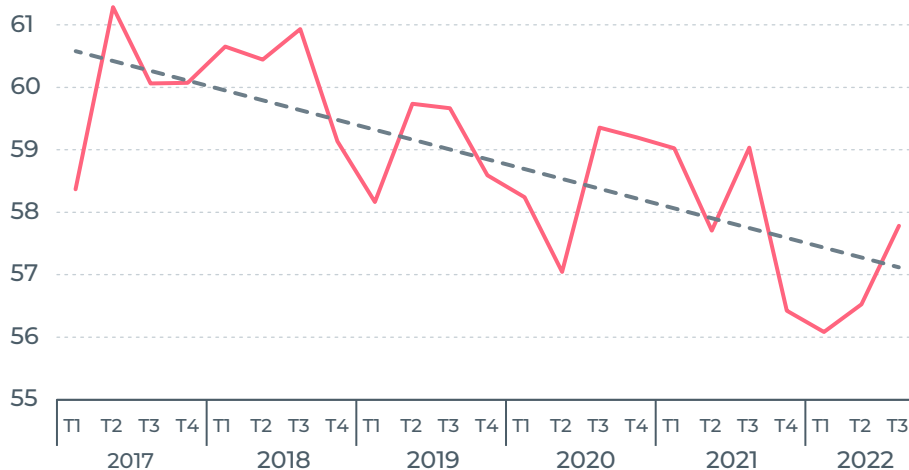
Font: Elaboració pròpia a partir de diferents informes de conjuntura.

3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

La dinàmica general de l'activitat econòmica de la zona ha estat en la línia del creixement assenyalat pels indicadors del PIB el tercer trimestre, tant per a l'economia espanyola com per a la catalana. Tot i això, hi ha diferències en alguns aspectes puntuals, que expliquen les particularitats específiques de la realitat econòmica i social de la zona. En aquest cas, en destaquen tres. En primer lloc, un mercat de treball molt diferenciat del conjunt de l'economia catalana, amb més dificultats de creació d'ocupació i un nivell d'atur elevat, que ha baixat de manera molt contundent, però amb una inelasticitat evident. El gràfic 3 mostra una clara tendència decreixent, la qual cosa assenyalava les dificultats per entrar al mercat laboral, i reflecteix poca incentivació per a la gent jove i una piràmide d'edat cada cop més envellida.

A la zona hi ha un mercat de treball molt diferenciat del conjunt de l'economia catalana

Gràfic 3. La taxa d'activitat a Tarragona (%).

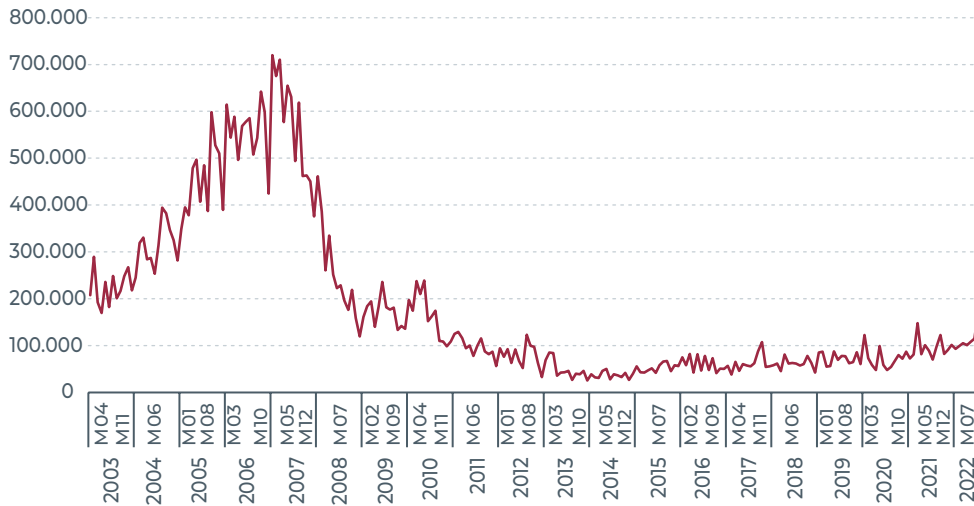

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

La segona diferència significativa és la manca d'inversió a la zona, principalment, la que pot derivar de l'acumulació. D'altra banda, la inversió exterior no és suficient en una economia tan oberta com la de l'àrea. El gràfic 4, en què hem detallat l'evolució del crèdit hipotecari mensual en els vint darrers anys, mostra un indicador relacionat amb el dinamisme de la inversió. Hi podem observar la forta davallada causada per la crisi de 2008, quan hi havia un mecanisme d'acumulació amb una gran especulació molt significatiu en la construcció. Actualment, el crèdit hipotecari és molt elevat i el crèdit bancari va disminuint. Un percentatge elevat d'aquest crèdit és d'hipoteques vives des d'aleshores.

El crèdit bancari va disminuint

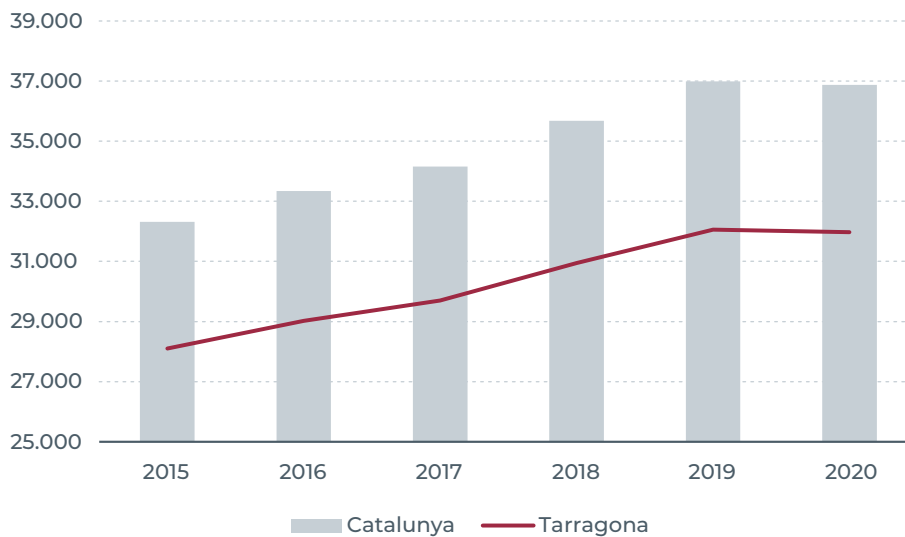
Gràfic 4. El nou crèdit hipotecari.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Per últim, la renda mitjana per llar a la zona és un 15% inferior a la del conjunt català. El gràfic 5 assenyala aquest indicador fins a 2020. Els dos darrers exercicis no s'han anivellat, sinó que es mantenen les diferències si observem el dinamisme del mercat de treball. Preocupen els efectes que la inflació dels dos darrers anys ha pogut tenir sobre el valor real de la renda.

Gràfic 5. La renda anual per llars (en euros).

La renda mitjana per llar a la zona és un 15% inferior a la del conjunt català

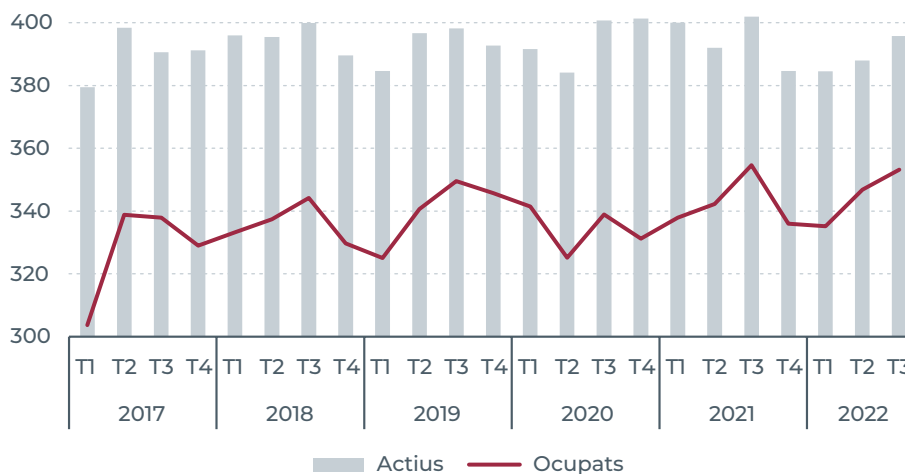
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

4. L'ocupació i l'atur

El tercer trimestre de l'exercici, els indicadors d'ocupació són positius en termes generals, tot i la lleugera disminució en valors interanuals. Per contra, hi ha una caiguda rellevant de l'atur, que ve motivada, parcialment, per la disminució en el nombre d'actius. Aquesta disminució explica el 70,21% de la caiguda, mentre que la variació d'ocupació només representa el 29,78% d'aquesta baixada en el nombre d'aturats. El gràfic 6 mostra la línia relativament creixent de l'ocupació des de 2017 i la baixada de la població activa des del tercer trimestre de 2021. El fet que la taxa d'activitat sigui baixa malgrat la disminució d'actius, tot i l'augment de l'ocupació, indica les dificultats del teixit productiu de la zona per arribar al seu potencial d'ocupació.

Els indicadors d'ocupació són positius en termes generals, tot i la lleugera disminució en valors interanuals

Gràfic 6. Els actius i els ocupats (en milers de persones).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.

El nombre d'ocupats disminueix en dades interanuals en 1.400 persones, una xifra que representa un -0,39% en variació interanual. L'ocupació ha caigut en els sectors de la construcció i els serveis, activitats que representen aproximadament el 80% del conjunt d'ocupació, mentre que en l'agricultura i la indústria ha augmentat lleugerament. L'ocupació en els serveis no ha augmentat en un període en què el sector terciari ha arribat als punts màxims d'activitat, de manera que el pes dels serveis en el conjunt de l'ocupació a la zona disminueix. La rellevància de l'agricultura respecte del total de l'ocupació augmenta de manera contínua des de 2020.

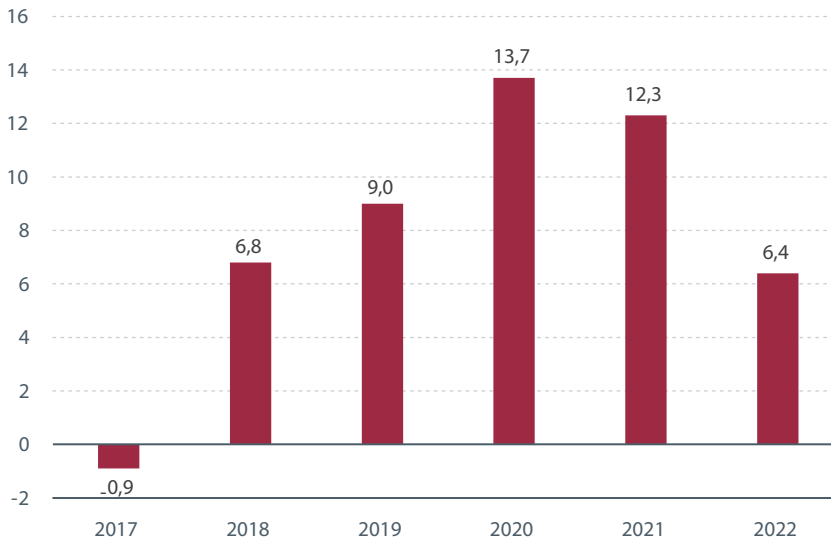
Quadre 4. L'ocupació sectorial a Tarragona.

	2019	2020	2021	2022
Nombre (en milers)	349,60	338,90	354,60	353,20
Variació (%)	1,57	-3,06	4,63	-0,39
Nombre (en milers)	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2019	18,50	61,90	17,40	251,80
2020	11,10	57,20	25,20	245,40
2021	11,90	57,30	24,20	261,20
2022	13,30	57,70	23,90	258,30
Pes sectorial (%)	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2019	5,29	17,71	4,98	72,03
2020	3,28	16,88	7,44	72,41
2021	3,36	16,16	6,82	73,66
2022	3,77	16,34	6,77	73,13
Variació interanual (%)	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2018/19	3,49	-6,53	-30,92	4,82
2019/20	-40,00	-7,59	44,83	-2,54
2020/21	7,21	0,17	-3,97	6,44
2021/22	11,76	0,70	-1,24	-1,11

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.

Al gràfic 7 s'observa com, des de 2018, el tercer trimestre sempre s'ha creat més ocupació que el període anterior, excepte l'any 2017. El punt màxim es va registrar el 2020. A partir d'aleshores, tot i el resultat positiu, s'observa un menor dinamisme, derivat de la moderació de crear nova ocupació per part de l'activitat terciària durant l'exercici de 2022.

Gràfic 7. Variació trimestral dels ocupats (%).

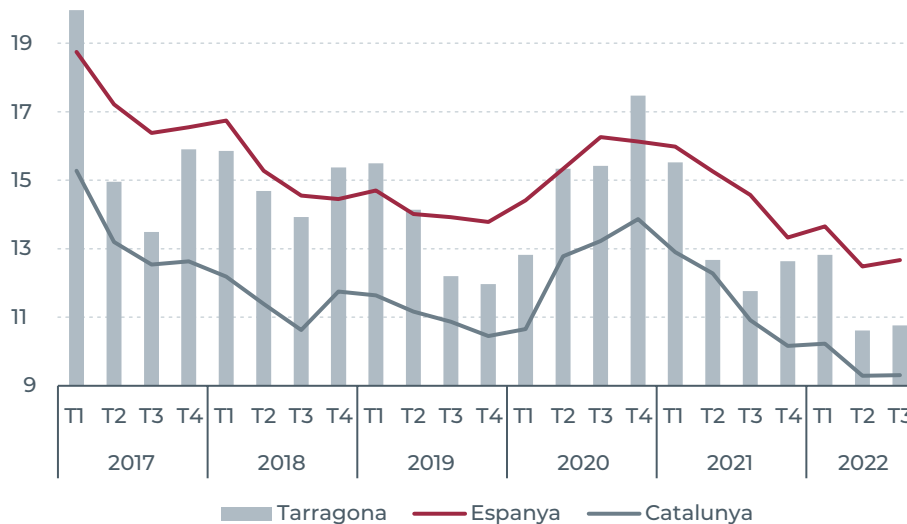
Nota: Variació del tercer trimestre en relació al segon.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.

L'ocupació en els serveis no ha augmentat en un període en què el sector terciari ha arribat als punts màxims d'activitat

El nombre d'aturats ha disminuït en 4.700 persones en dades interanuals (una taxa del 10,76%). El gràfic 8 mostra aquest descens significatiu, que sembla consolidar-se per sota de la taxa del conjunt espanyol i s'apropa cada cop més a la del conjunt català.

Gràfic 8. La taxa d'atur (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.

Al quadre 5 s'observa la disminució del nombre de persones aturades en tots els sectors d'activitat en dades interanuals. Aquesta disminució és significativa en el cas dels aturats de llarga durada o dels que cerquen feina per primera vegada i també, malgrat el descens dels ocupats, en el sector terciari. La valoració de la taxa d'atur sectorial presenta un lleuger augment, si no considerem els aturats de llarga durada i unes taxes més elevades a l'agricultura i la construcció que a la indústria i els serveis.

El nombre de persones aturades disminueix en tots els sectors

Quadre 5. Atur sectorial a Tarragona.

Nombre (en milers)	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	1a ocupació
2019	48,60	2,00	4,40	2,10	17,00	23,20
2020	61,80	1,30	4,00	2,60	26,60	27,40
2021	47,30	2,60	1,40	1,10	16,10	26,00
2022	42,60	1,50	5,00	2,50	12,50	21,00
Taxa d'atur (%)	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense 1a ocupació
2019	12,20	9,76	6,64	10,77	6,32	6,77
2020	15,42	10,48	6,54	9,35	9,78	9,22
2021	11,76	17,93	2,39	4,35	5,81	5,66
2022	10,76	10,14	7,97	9,47	4,62	5,76
Distribució de l'atur (%)	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	1a ocupació
2019	100,00	4,12	9,05	4,32	34,98	47,74
2020	100,00	2,10	6,47	4,21	43,04	44,34
2021	100,00	5,50	2,96	2,33	34,04	54,97
2022	100,00	3,52	11,74	5,87	29,34	49,30

El mercat de treball de l'àrea continua amb dinàmiques pròpies

Nota: Dades del tercer trimestre.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.

Al quadre 6 es pot observar com el mercat de treball de l'àrea continua amb dinàmiques pròpies, tot i que s'ajusta a les línies generals, en comparació amb les altres províncies catalanes i el conjunt d'Espanya. Mentre que a Tarragona el nombre d'ocupats en dades interanuals ha experimentat una lleugera disminució —inferior a la de Lleida—, a Barcelona i Girona, i als conjunts català i espanyol, ha augmentat. Així, el nombre d'aturats ha disminuït a la zona, però menys que als altres llocs. D'altra banda, la taxa d'activitat disminueix en totes les regions, però a l'àrea s'hi registra la més baixa i amb un descens superior —de nou, amb l'excepció de Lleida—, i la taxa d'atur ha disminuït menys que a les altres àrees —també a excepció de la província de Lleida— i continua sent la més elevada de Catalunya.

Quadre 6. Indicadors d'activitat en el mercat laboral.

	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats (en milers)	20.545,70	3.559,90	2.639,30	375,50	191,90	353,20
Aturats (en milers)	2.980,20	365,20	270,60	29,30	22,80	42,60
Taxa d'activitat (%)	58,86	61,35	61,85	62,74	59,13	57,78
Taxa d'atur (%)	12,67	9,30	9,30	7,24	10,61	10,76
	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Variació interanual (%)						
Ocupats	2,57	2,31	2,92	4,05	-3,86	-0,39
Aturats	-12,78	-14,41	-12,74	-33,11	-10,59	-9,94
Taxa d'activitat	-0,47	-0,28	0,59	-1,43	-5,93	-2,13
Taxa d'atur	-13,04	-14,84	-13,81	-33,15	-6,19	-8,50

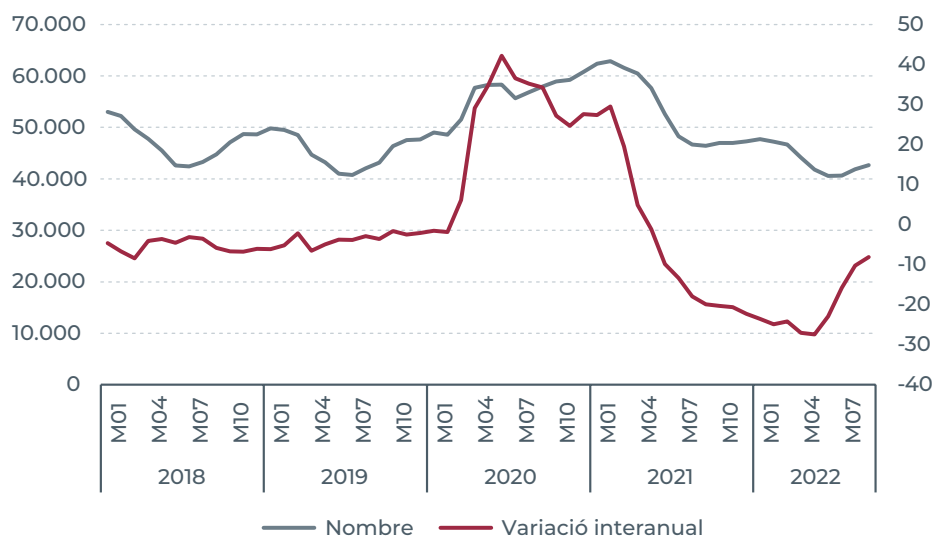
La taxa d'activitat continua sent molt baixa

Nota: Dades del tercer trimestre.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.

Una altra consideració sobre el mercat de treball de la zona que cal analitzar és l'atur registrat. El gràfic 9 en mostra el descens continuat en valor absolut des de principis de 2021 i com la taxa de variació interanual, després de la forta caiguda de la COVID-19 l'any 2020, sembla que troba una certa resistència a continuar disminuint en l'exercici actual.

Gràfic 9. L'atur registrat i la seva variació interanual (%).

Nota: A l'eix de l'esquerra, l'atur registrat. A l'eix de la dreta, la variació interanual (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

L'atur registrat (quadre 7) ha disminuït més al Camp de Tarragona (-8,74%) que al conjunt provincial (-8,16%) i al català (-6,38%), mentre que la caiguda de les Terres de l'Ebre ha estat inferior (-5,92%). Les principals disminucions s'han donat al Tarragonès (-9,74%), al Baix Camp (-9,39%) i en les dues comarques de l'interior amb menor ocupació relativa: el Priorat (-19,54%) i la Conca de Barberà (-12,09%). La resta de comarques es troben per sota de la mitjana provincial. Excepte l'Alt Camp (-6,74%), les altres tres restants estan per sota de la caiguda de Catalunya. A les Terres de l'Ebre cal destacar la disminució de l'atur al Montsià (-7,18%), que és molt superior a la de les altres comarques del territori.

L'atur registrat ha disminuït més al Camp de Tarragona (-8,74%) que al conjunt provincial (-8,16%) i al català (-6,38%)

Quadre 7. Variació comarcal de l'atur registrat (%).

	2021	2022	Variació interanual (%)
Alt Camp	2.613	2.437	-6,74
Baix Camp	11.453	10.377	-9,39
Baix Ebre	4.216	3.999	-5,15
Baix Penedès	7.669	7.231	-5,71
Conca de Barberà	827	727	-12,09
Montsià	3.872	3.594	-7,18
Priorat	394	317	-19,54
Ribera d'Ebre	1.046	985	-5,83
Tarragonès	13.987	12.625	-9,74
Terra Alta	388	380	-2,06
Camp de Tarragona	36.943	33.714	-8,74
Terres de l'Ebre	9.522	8.958	-5,92
Província	46.465	42.672	-8,16
TOTAL CATALUNYA	378.470	354.318	-6,38

Nota: Dades del setembre.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

5. La contractació laboral

L'indicador de contractes de treball augmenta en dades interanuals per als primers tres trimestres de l'exercici. La seva variació a les comarques de Tarragona ha estat de l'1,56%, amb un increment dels indefinits del 317,98% i una disminució dels temporals del 34,35%. Les variacions són molt diferents de les del conjunt català, amb un augment molt superior dels indefinits a la zona i una caiguda superior dels temporals. Les variacions tan fortes en les formes de contractació es deuen a la gran disminució dels contractes d'obra i servei, la majoria dels quals han passat a fixes discontinus.

Per aquest motiu, a la zona s'han compactat més les contractacions. Això ens explica aquest increment tan inferior al del total català, que ha experimentat un augment inferior dels indefinits (204,82%) i una caiguda inferior a la dels temporals (23,654%). Tot això ha significat un augment total del 10,08%, molt superior a l'1,56% de la zona.

Quadre 8. La contractació laboral a la zona i a Catalunya.

	Tarragona		Distribució (%)		Variació interanual (%)		Tarragona/ Catalunya*100	
	2021	2022	2021	2022	Tarragona	Catalunya	2021	2022
Total indefinits	23.263	97.235	10,19	41,95	317,98	204,82	7,86	10,77
Ordinari temps indefinit	12.903	78.276	5,65	33,77	506,65	273,16	6,69	10,88
Convertits en indefinits	10.188	18.476	4,46	7,97	81,35	76,26	10,04	10,33
Altres	172	483	0,08	0,21	180,81	134,42	9,35	11,20
Total temporals	204.976	134.574	89,81	58,05	-34,35	-23,65	11,99	10,31
Obra o servei	68.599	13.703	30,06	5,91	-80,02	-75,69	10,99	9,03
Circumstàncies producció	112.230	93.338	49,17	40,27	-16,83	0,54	13,13	10,86
Substitució	21.927	24.438	9,61	10,54	11,45	11,14	10,44	10,46
Altres	2.220	3.095	0,97	1,34	39,41	-96,33	10,73	5,10
TOTAL	228.239	231.809	100,00	100,00	1,56	10,08	11,38	10,50

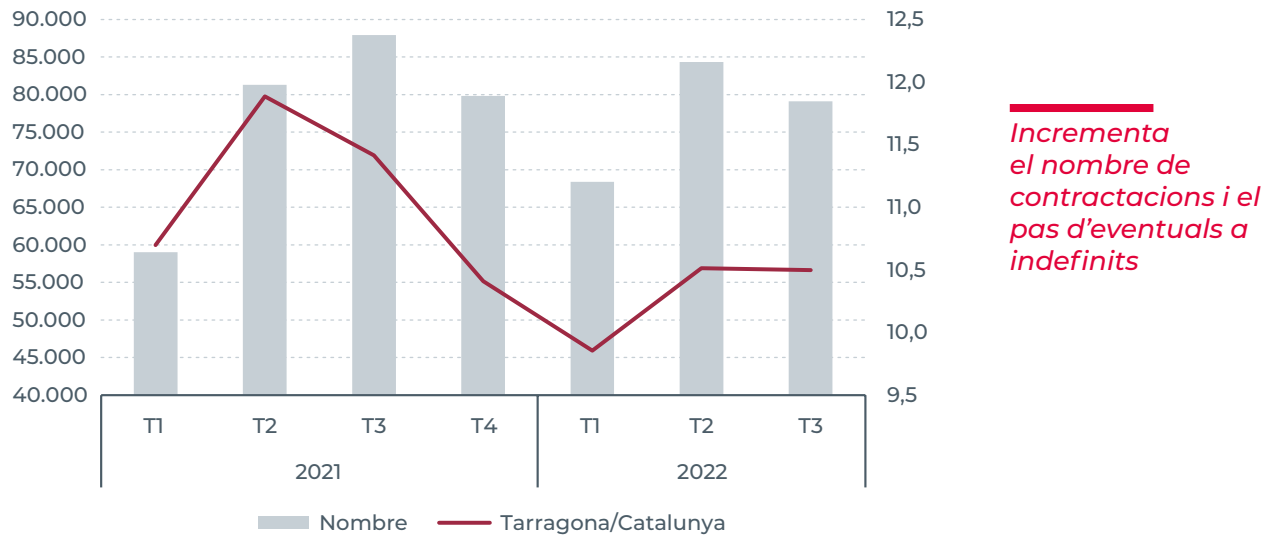
L'indicador de contractes de treball augmenta en dades interanuals

Nota: Dades acumulades fins a setembre.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

Les diferències no són només quantitatives entre l'àrea i el conjunt de Catalunya. El pes de la contractació de l'àrea sobre el conjunt català també varia. Les dues darreres columnes del quadre 8 mostren un canvi qualitatiu molt important entre 2021 i 2022. En aquest període, augmenta gairebé tres punts el pes dels contractes indefinits i disminueix un punt i mig el dels temporals, amb una caiguda significativa dels contractes d'obra i servei i els de circumstàncies de la producció.

Gràfic 10. Nombre dels contractes laborals trimestrals i pes en el total català (%).

Nota: A l'eix de l'esquerra, el nombre de contractes. A l'eix de la dreta, el pes dels contractes de Tarragona sobre el total català (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

El gràfic 10 mostra, per trimestres, el nombre de contractes fets a la zona i el pes que tenen en el total català des de 2021. El segon i tercer trimestre s'observa un impuls del nombre de contractes i també és notòria la disminució del pes que tenen en el conjunt de Catalunya. L'exercici de 2022, aquesta xifra s'ha estabilitzat entre el 10% i el 10,5%, en una línia que porta a un increment del nombre de contractacions i del pas d'eventuals a indefinits.

6. Les afiliacions a la Seguretat Social

Des de principis del 2021 el nombre d'afiliacions a la Seguretat Social en l'àmbit provincial experimenta un increment continuat. Aquesta dinàmica també es reflecteix el setembre de 2022, quan experimenta un augment interanual del 4,67% en el règim general i una disminució del 0,38% en el d'autònoms. La variació a la zona està per sobre de la catalana per l'impuls del Camp de Tarragona, 4,87%, davant del 3,82% de les Terres de l'Ebre. Així, l'increment provincial ha estat superior al 4,37% de Catalunya. El nombre d'afiliacions en el règim de la RETA ha disminuït a la zona, principalment a les Terres de l'Ebre, i això comporta que el total provincial hagi caigut més que el total català.

La variació a la zona està per sobre de la catalana

Quadre 9. Variació interanual de les afiliacions a la Seguretat Social (%).

Variació 2021/2022 (%)	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total Regim General	RETA
Alt Camp	2,80	2,05	4,53	3,43	3,08	0,19
Baix Camp	-7,29	3,84	3,76	5,25	4,87	-0,05
Baix Ebre	0,19	1,48	8,73	4,62	4,36	-1,22
Baix Penedès	-10,29	2,86	5,73	6,20	5,59	0,09
Conca de Barberà	1,45	-0,66	4,44	3,10	1,81	-1,38
Montsià	-0,73	2,85	3,36	5,34	4,60	-0,98
Priorat	-15,15	1,93	3,13	2,69	2,11	-2,42
Ribera d'Ebre	-21,74	-3,23	2,10	2,51	1,03	-1,07
Tarragonès	9,82	1,99	1,59	6,12	5,22	0,14
Terra Alta	1,35	-1,60	-3,35	2,10	0,77	-2,72
Camp de Tarragona	-3,53	2,45	3,22	5,58	4,87	-0,06
Terres de l'Ebre	-2,09	1,20	5,59	4,48	3,82	-1,27
Província	-2,73	2,20	3,71	5,39	4,67	-0,38
TOTAL CATALUNYA	1,01	1,94	4,84	4,85	4,37	-0,08

Nota: Règim general per sectors i RETA.

Nota: Dades de setembre de 2022.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT.

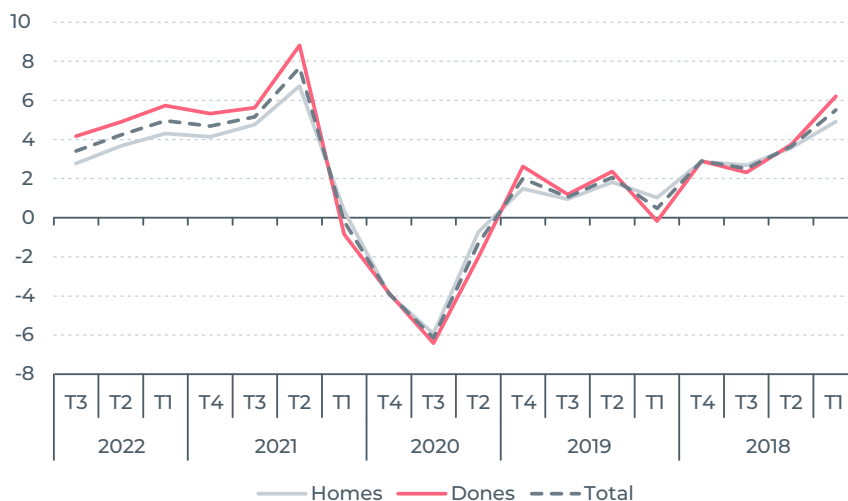
Totes les comarques de la demarcació han mantingut una variació positiva. Les més rellevants s'han registrat al Baix Penedès, el Tarragonès i el Baix Camp. Les comarques costaneres han experimentat un augment important d'afiliacions durant els mesos d'estiu, així com el Baix Ebre i el Montsià, si bé en menor mesura. Per contra, les comarques interiors han experimentat una variació inferior i molt feble a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre.

L'anàlisi sectorial de les variacions del règim general comparant la zona amb el conjunt de Catalunya determina una caiguda en l'agricultura, que destaca davant de l'augment al total català, i un increment superior a la zona en la indústria per l'impuls de l'activitat en el Camp de Tarragona. La variació en la construcció ha estat superior a les Terres de l'Ebre, per sobre de la xifra del total català, mentre que el menor increment del Camp comporta uns resultats provincials inferiors als del total català. Els serveis han estat l'activitat amb un major augment interanual, superior a l'àrea per l'impuls de les afiliacions al Camp de Tarragona.

L'agricultura mostra un comportament molt erràtic, amb fortes caigudes al Baix Penedès, el Priorat i la Ribera d'Ebre, que contrasten amb el fort augment del Tarragonès. El sector industrial experimenta augments superiors al de Catalunya al Baix Camp, el Baix Penedès, el Montsià, l'Alt Camp i el Tarragonès. La construcció registra les majors variacions al Baix Ebre i el Baix Penedès, l'Alt Camp i la Conca de Barberà. El sector terciari ha trobat l'impuls al Baix Penedès, el Tarragonès, el Montsià i el Baix Camp, per sobre de la mitjana provincial i catalana.

Totes les comarques de la demarcació han mantingut una variació positiva

Gràfic 11. La variació interanual dels afiliats a la Seguretat Social (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT.

El gràfic 11 assenyala les variacions totals d'afiliacions diferenciant entre homes i dones. S'hi pot observar l'increment superior de les dones respecte dels homes, un fenomen que s'accentua a partir del juny de 2021. En bona part, això reflecteix l'increment d'afiliacions al sector terciari, que ha estat el que ha impulsat principalment els indicadors d'afiliació.

Hi ha un increment superior de les dones respecte dels homes

7. La dinàmica empresarial

Analitzem el dinamisme de l'oferta empresarial a partir de dos indicadors: d'una banda, els centres de cotització a la Seguretat Social, i de l'altra, la creació de societats. El primer indicador ajuda a valorar l'evolució de les empreses ja existents en funció de la seva flexibilització del nombre d'afiliats, mentre que l'altre reflecteix les expectatives en nous projectes empresarials, ja sigui per augments de capital o per la constitució de societats noves.

Quadre 10. Els centres de cotització a la Seguretat Social.

Nombre 2022	Fins a 9 treballadors	De 10 a 49 treballadors	De 50 a 249 treballadors	De 250 i més treballadors	Total
Agricultura	324	37	2	0	363
Indústria	1.332	478	162	30	2.002
Construcció	2.492	338	37	1	2.868
Serveis	17.039	2.383	549	80	20.051
Total	21.187	3.236	750	111	25.284
Variació (en nombre)	Fins a 9 treballadors	De 10 a 49 treballadors	De 50 a 249 treballadors	De 250 i més treballadors	Total
Agricultura	4	-3	-1	0	0
Indústria	-31	-2	9	-2	-26
Construcció	64	-3	13	-2	72
Serveis	161	159	48	0	368
Total	198	151	69	-4	414
Variació interanual (%)	Fins a 9 treballadors	De 10 a 49 treballadors	De 50 a 249 treballadors	De 250 i més treballadors	Total
Agricultura	1,25	-7,50	-33,33	0,00	0,00
Indústria	-2,27	-0,42	5,88	-6,25	-1,28
Construcció	2,64	-0,88	54,17	-66,67	2,58
Serveis	0,95	7,15	9,58	0,00	1,87
Total	0,94	4,89	10,13	-3,48	1,66

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT.

El quadre 10 mostra el nombre d'afiliacions distribuïdes per la grandària de les empreses i pels principals sectors d'activitat, el nombre absolut d'afiliacions i les variacions interanuals, ja sigui en valor absolut o relatiu. S'hi pot observar com els centres de cotització han augmentat en 414 respecte del setembre de 2021. Aquest increment s'ha donat al sector terciari pel nombre absolut dels centres de cotització i, principalment, en centres de treball amb menys de cinquanta afiliats. No obstant això, l'increment dels centres de treball entre 50-249 afiliats és significatiu. Pel que fa a la construcció, els centres de cotització han incrementat en 72, principalment amb menys de 9 treballadors, mentre que l'agricultura no experimenta cap canvi en relació amb l'exercici anterior. A la indústria el nombre de centres de cotització de menys de 50 afiliats i de més de 250 disminueix, mentre que els de 50 a 249 treballadors augmenten.

L'increment dels centres de treball entre 50-249 afiliats és significatiu

No s'han experimentat dinàmiques molt accentuades de canvis en l'estructura de la grandària de les empreses. El quadre 10 assenyala l'increment dels centres de cotització, que s'ha registrat principalment en centres de menys de 9 treballadors en valor absolut, mentre que s'han perdut 4 de més de 250 treballadors, 2 a la indústria i 2 a la construcció. Això ha ajudat a l'increment que es reflectia en l'estament d'ocupació inferior. Si relativitzem les variacions, observem un augment significatiu en els centres de treball d'entre 10 i 49 treballadors, i principalment en els de 50 a 249. La xarxa d'empreses mitjanes amb més de 50 treballadors es consolida amb un bon creixement interanual, tant en termes absoluts com relatius.

Quadre 11. Les societats creades a Tarragona (en milers d'euros).

Tarragona (en nombre)	Constituïdes		Augment del Capital	
	Nombre de societats	Capital	Nombre de Societats	Capital
2018	865	25151	263	88280
2019	927	43676	290	102743
2020	640	21385	208	91272
2021	937	30061	253	73662
2022	905	22676	211	107595
Variació (%)				
2019	7,17	73,66	10,27	16,38
2020	-30,96	-51,04	-28,28	-11,16
2021	46,41	40,57	21,63	-19,29
2022	-3,42	-24,57	-16,60	46,07
Pes sobre el total de Catalunya (%)				
2018	6,88	5,12	5,89	3,34
2019	7,20	4,92	6,47	3,57
2020	6,78	3,07	6,00	3,25
2021	6,90	4,91	5,86	3,07
2022	6,85	4,62	4,85	4,20

No s'han experimentat grans canvis en l'estructura de la grandària de les empreses

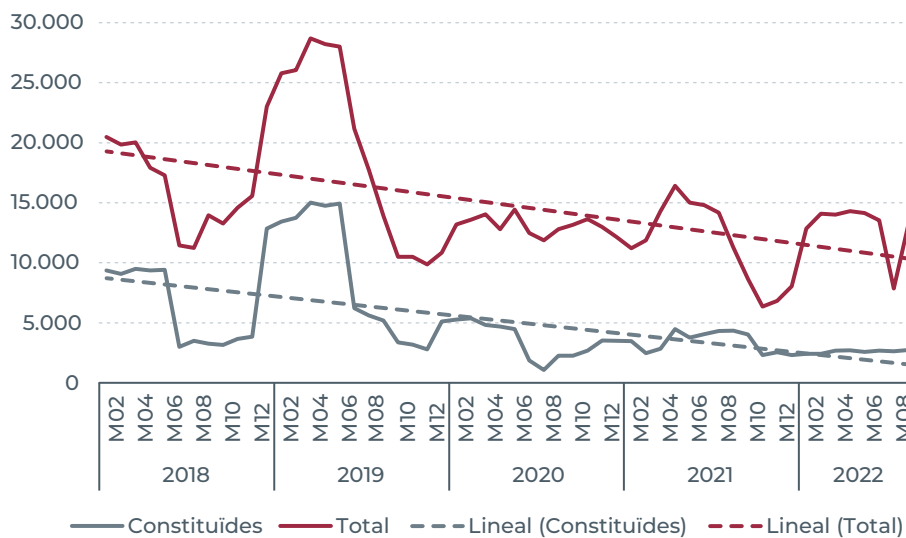
Nota: Dades fins l'agost.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

El quadre 11 mostra les societats creades fins a l'agost, que han experimentat un descens interanual significatiu tant pel que fa a nombre (3,42%) com pel que fa a capital (24,57%). Les societats ja constituïdes que augmenten capital han estat menys, però el nou capital escripturat s'ha incrementat en un 46,07%, la qual cosa ressalta davant de les variacions d'exercicis anteriors. Malgrat aquest augment puntual en la capitalització de les empreses, la dinàmica inversora en societats noves continua en nivells molt baixos en relació amb el conjunt català, ja que el capital de les noves societats representa menys del 5% del total de les creades a Catalunya. Si atenem la xifra de les ampliacions, el pes d'aquestes societats ha augmentat relativament el darrer exercici, però tradicionalment es manté molt per sota del de les noves inversions (4%).

Les societats creades fins a l'agost han experimentat un descens interanual significatiu

Gràfic 12. La inversió en el capital de les societats (en milers d'euros).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

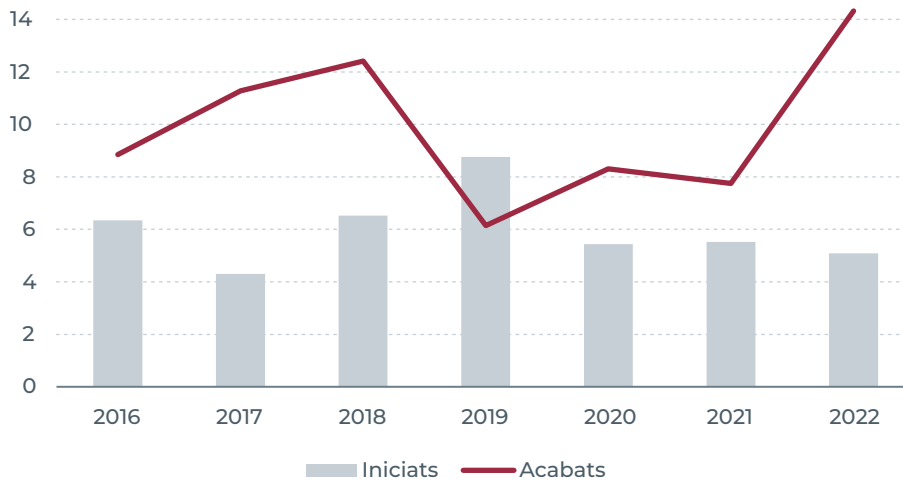
El gràfic 12 mostra l'evolució inversora en la creació de societats noves i en l'ampliació del capital de les constituïdes des de principis de 2018. La inversió en les constituïdes sempre ha estat molt superior a la de les noves. Al gràfic s'hi pot observar com, després dels augments de mitjan 2019, la caiguda ha estat constant.

8. La construcció residencial

Durant els sis primers mesos de l'exercici, el nombre d'habitatges iniciats a la zona ha disminuït en relació amb el total català. El cicle d'habitatges iniciats és molt similar al del conjunt de Catalunya. S'observa un fort augment el 2019 i unes xifres molt per sota a partir d'aleshores. Així, tot i mantenir el mateix cicle, el dinamisme d'aquest indicador és inferior al del total català, atès que el pes d'aquests habitatges és un 6% inferior al total, mentre que l'any 2019 superava el 8%. El primer semestre de 2022 s'han iniciat 378 habitatges, un nombre similar a l'exercici anterior (358).

El nombre d'habitatges iniciats a la zona ha disminuït en relació amb el total català

Gràfic 13. Habitatges iniciats i acabats de gener a juny a la província de Tarragona en relació al conjunt català (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'habitatge Gencat.

El pes del total d'habitatges acabats és sempre superior als iniciats, amb l'excepció de l'any 2019. A partir de 2019 creix molt més ràpid el total d'acabats que el d'iniciats. Des de 2018, el primer semestre, a la zona s'han iniciat 3.578 habitatges i se n'han acabat 3.472 (relació de l'1,03%). En canvi, en el cas del conjunt català, s'han iniciat 54.377 habitatges i se n'han acabat 38.326 (relació de l'1,42%). Per tant, a la zona aquesta dinàmica no és tan alegre com en altres parts del territori.

El pes del total d'habitatges acabats és sempre superior als iniciats, amb l'excepció de l'any 2019

Quadre 12. Habitatges iniciats per cada un dels acabats de gener a juny.

	2019	2020	2021	2022	Nombre iniciats 2022	Nombre acabats 2022
Alt Camp	0,92	0,83	1,00	0,16	5	31
Baix Camp	1,67	0,48	0,59	0,47	150	320
Baix Ebre	1,00	1,00	0,60	0,56	23	41
Baix Penedès	6,56	5,65	2,87	0,71	12	17
Conca de Barberà	0,88	0,55	2,75	2,75	11	4
Montsià	0,63	0,92	0,32	6,31	82	13
Priorat	2,00	0,86	0,19	1,00	2	2
Ribera d'Ebre	2,00	0,56	0,00	1,67	5	3
Tarragonès	3,74	0,46	0,59	1,13	78	69
Terra Alta	1,25	0,83	1,50	0,00	10	0
Camp de Tarragona	2,94	0,62	0,71	0,58	258	443
Terres de l'Ebre	0,91	0,90	0,46	2,11	120	57
Província	2,35	0,64	0,67	0,76	378	500
TOTAL CATALUNYA	1,65	0,98	0,94	2,13	7426	3490

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'habitatge Gencat.

El quadre 12 mostra, per comarques, la relació entre els habitatges iniciats i els acabats els darrers anys. El primer semestre de 2019, l'indicador ha estat superior a la unitat. A partir d'aleshores, sempre ha estat per sota i molt inferior al conjunt català. El Baix Penedès va experimentar un dinamisme important en el sector entre 2019 i 2021, que sembla que s'ha estabilitzat l'any 2022. El Baix Camp és la comarca amb més habitatges iniciats l'exercici de 2022, però la ràtio en relació amb els acabats és molt baixa. Al Montsià ens trobem amb la ràtio més elevada (6,31) i és la segona comarca amb el major nombre d'habitatges iniciats. La rellevància del Montsià és notòria a les Terres de l'Ebre, ja que és l'element que impulsa la ràtio al 2,11, una xifra molt superior a la del Camp de Tarragona, que és de 0,58. En tercer lloc per nombre d'habitatges iniciats trobem el Tarragonès, que, després de no iniciar pràcticament habitatges nous els dos exercicis anteriors, el 2022 registra una ràtio d'habitatges iniciats superior a la unitat. Aquestes quatre comarques concentren el dinamisme de l'activitat a la zona i representen el 85,18% del total d'habitatges iniciats i el 83,80% dels acabats.

Quadre 13. El nombre d'habitatges acabats i la seva relació amb les hipoteques.

	Nombre hipoteques		Habitatges acabats		Relació habitatges / hipoteques (%)	
	Tarragona	Catalunya	Tarragona	Catalunya	Tarragona	Catalunya
2018	5.849	58.136	500	3.490	8,55	6,00
2019	6.253	58.699	250	4.012	4,00	6,83
2020	6.946	63.598	509	5.418	7,33	8,52
2021	3.701	33.730	536	6.912	14,48	20,49
2022	4.595	40.853	500	3.490	10,88	8,54
Total període	27.344	25.5016	2.295	23.322	8,39	9,15

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'habitatge Gencat.

El quadre 13 estableix la relació entre els habitatges acabats i les hipoteques. S'hi pot observar com, el primer semestre del període entre 2018 i 2022, les hipoteques atorgades representen un 8,39% dels habitatges acabats, mentre que a Catalunya en representen un 9,15%. Els dos darrers anys han millorat els percentatges, però, tot i així, el mercat d'habitatge usat té un pes molt superior als ritmes de les vendes dels habitatges nous acabats. Aquest element modera indubtablement el dinamisme del sector, ja que l'estoc per vendre té uns ritmes de realització inferiors als esperats, i porta a una dinàmica del sector de la construcció més favorable per a empreses petites, que actuen en remodelacions més que no pas en grans promocions.

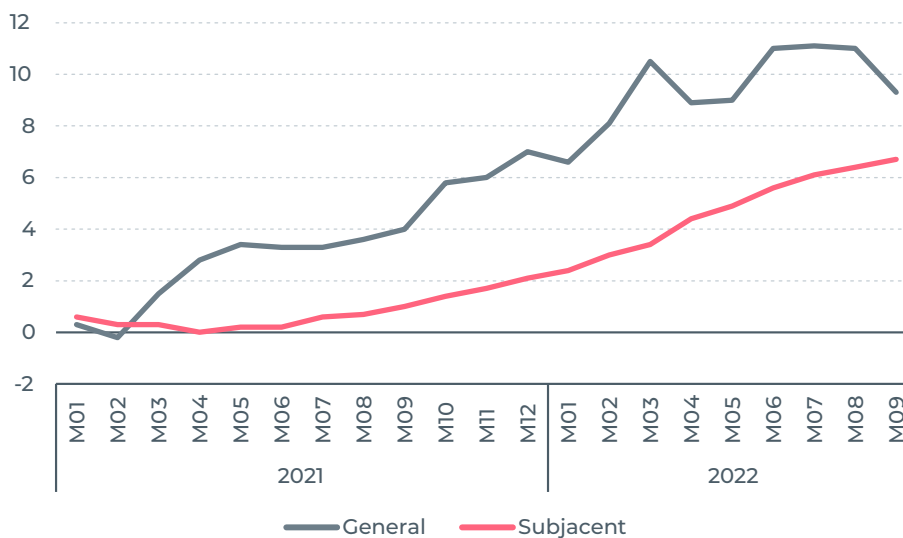
El primer semestre entre 2018 i 2022, les hipoteques atorgades representen un 8,39% dels habitatges acabats

9. La variació de preus de consum

Al setembre, la variació interanual de preus de consum (IPC) a la zona ha estat del 9,3%. L'indicador continua sent més elevat que al conjunt català i espanyol, que registren una variació de 8,5% i 8,9%, respectivament. El gràfic 14 mostra un estancament de la pujada de l'IPC des del mes de juny i una disminució d'aquest indicador general el mes de setembre, malgrat la variació alcista continuada de la inflació subjacent, que, a partir d'agost de 2021, ha conegut un increment interanual molt incisiu (del 0,7% ha passat al 6,7%).

Al setembre, la variació interanual de preus de consum (IPC) a la zona ha estat del 9,3%

Gràfic 14. Variació interanual de l'índex de preus a Tarragona i del subjacent a Espanya (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

El quadre 14 mostra un valor superior de l'índex general en base 100 per a 2021 a Tarragona que al conjunt català o espanyol. A la zona, la variació dels aliments ha estat gairebé un 2% superior a la de Catalunya, la d'habitatge, un 4%, i la dels transports, un 2,5%. La dinàmica alcista d'aquests tres grups a la zona explica la variació superior de l'indicador de l'IPC.

Les diferències d'aquests grups també es manifesten el mes de setembre, amb variacions interanuals en aliments i begudes no alcohòliques (15,3%, un 2,5% superior a la catalana), habitatge (16,8%, també un 2,5% superior) i transports (10,7%, un 1,5% superior). La resta de grups registren una variació inferior a l'índex general i, generalment, inferior a les de Catalunya i Espanya, amb l'excepció de l'ensenyament i altres serveis, que són lleugerament superiors.

A la zona, la variació dels aliments ha estat gairebé un 2% superior a la de Catalunya, la d'habitatge, un 4%, i la dels transports, un 2,5%

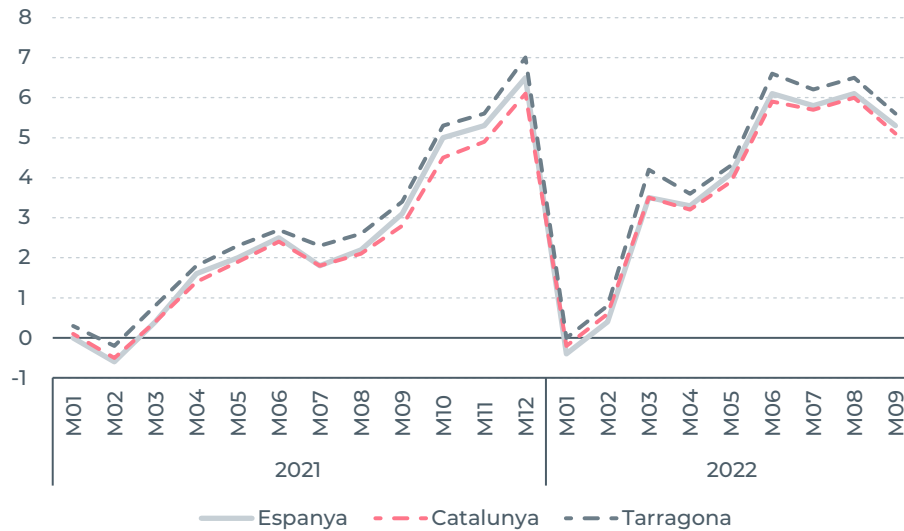
Quadre 14. L'índex de preus al consum.

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general (Base 2021)	109,90	109,05	109,50
Aliments i begudes no alcohòliques	114,38	112,53	114,02
Begudes alcohòliques i tabac	103,73	103,92	104,40
Vestit i calçat	94,23	101,00	99,71
Habitatge	121,60	117,63	118,60
Parament de la llar	106,92	107,49	107,70
Medicina	99,78	102,29	101,33
Transports	112,34	110,66	110,98
Comunicacions	97,80	97,67	97,71
Esbarjo i cultura	103,70	104,02	103,66
Ensenyament	101,69	101,27	101,55
Hotels, cafès i restaurants	107,58	107,87	108,70
Altres béns i serveis	104,13	103,71	104,14
Variacions interanuals (%)	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	9,30	8,50	8,90
Aliments i begudes no alcohòliques	15,30	12,90	14,40
Begudes alcohòliques i tabac	3,90	4,00	4,30
Vestit i calçat	-2,90	5,80	3,90
Habitatge	16,80	13,90	14,20
Parament de la llar	7,10	7,80	7,80
Medicina	-0,30	2,00	1,10
Transports	10,70	9,20	9,40
Comunicacions	-2,40	-2,50	-2,50
Esbarjo i cultura	3,70	3,70	3,40
Ensenyament	1,90	0,90	1,20
Hotels, cafès i restaurants	6,90	7,20	7,90
Altres béns i serveis	4,20	3,50	4,10

Nota: Dades de setembre de 2022. Any base: 2021.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Gràfic 15. Variació de l'IPC acumulat mensualment (%).

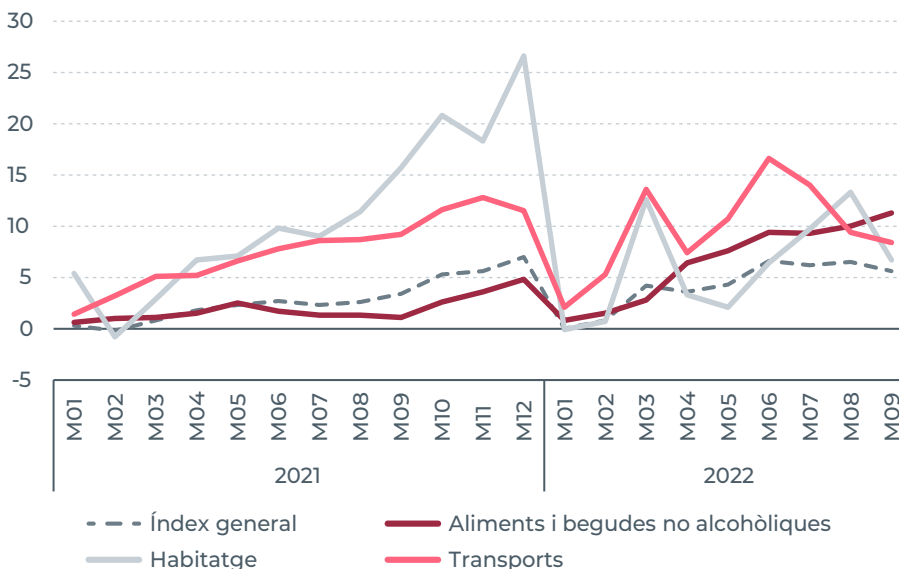

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

El gràfic 15 mostra la variació dels preus a l'àrea —que sempre ha estat lleugerament superior a les del conjunt català i espanyol— impulsada pels tres grups més inflacionaris a la zona. Aquests tres grups presenten les diferències més significatives, tant en l'acumulat de 2021 com en el de 2022. L'alimentació, l'habitatge i el transport, tres elements essencials en el benestar de les persones, registren un increment superior a la zona. Al gràfic 16 es detalla la valoració de l'augment acumulat anualment, fins setembre, d'aquests tres grups. S'hi observa l'efecte de l'habitatge i els transports l'any 2021, amb variacions acumulades del 15,7% i el 9,2%, respectivament, que han estat les causes de l'elevada variació de l'índex general (3,4%). Aquests dos grups no han crescut tant el 2022, si bé ho han fet sempre per sobre de l'indicador general (5,6%) i més els transports (8,4%) que l'habitatge (6,7%). En canvi, el grup en què es dispara la tendència alcista ha estat el dels aliments i begudes no alcohòliques, que ha passat d'un 1,1% el 2021 a un 11,3% el 2022, un augment molt superior al dels altres dos sectors valorats i a l'indicador general.

La variació dels preus a l'àrea ha estat impulsada pels tres grups més inflacionaris

Gràfic 16. Variació de l'IPC acumulat mensual (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

10. El finançament de l'economia

Tot i que els crèdits bancaris han experimentat un petit increment trimestral el segon trimestre de 2022, han registrat una caiguda del 5,54% en variació interanual. El quadre 15 assenyalava el descens continuat del crèdit. En canvi, els dipòsits han experimentat un fort increment, superior al 30%, des de principis de 2018, i han augmentat en més de 3.500 milions d'euros. L'augment dels dipòsits està majoritàriament motivat per l'estalvi. Hi ha recursos ociosos per la inversió i el consum, però la inseguretat de rendes de les famílies i la poca dinàmica inversora porten a aquest decalatge entre crèdits i dipòsits. Això es veu reflectit en el palanquejament de l'economia. Es pot observar com, fins al primer trimestre de 2022, el palanquejament registra sempre en valors superiors a 100, mentre que al segon trimestre de 2022 registra un 98,61%.

Hi ha un descens continuat del crèdit

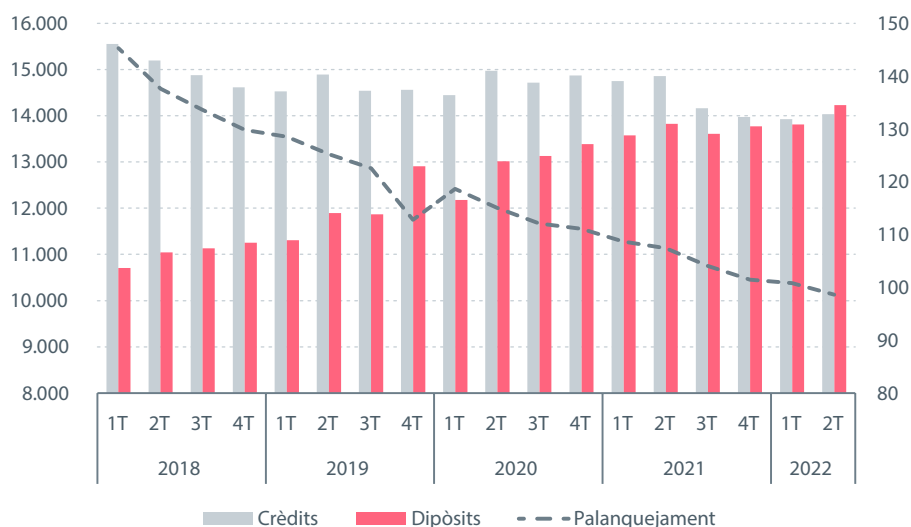
Quadre 15. Els crèdits i els dipòsits bancaris a Tarragona (en milions d'euro).

				Variació interanual (%)		Variació trimestral (%)		Crèdits / Dipòsits*100
		Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Palanquejament
2018	1T	15.553	10.704	-3,98	-9,60	-0,61	-0,84	145,30
	2T	15.196	11.041	-5,16	-7,81	-2,30	3,15	137,63
	3T	14.875	11.132	-5,42	-9,18	-2,11	0,82	133,62
	4T	14.615	11.256	-6,61	4,27	-1,75	1,11	129,84
2019	1T	14.529	11.306	-6,58	5,62	-0,59	0,44	128,51
	2T	14.892	11.896	-2,00	7,74	2,50	5,22	125,18
	3T	14.540	11.866	-2,25	6,59	-2,36	-0,25	122,53
	4T	14.559	12.909	-0,38	14,69	0,13	8,79	112,78
2020	1T	14.443	12.176	-0,59	7,70	-0,80	-5,68	118,62
	2T	14.974	13.016	0,55	23,73	3,68	6,90	115,04
	3T	14.716	13.128	1,21	10,64	-1,72	0,86	112,10
	4T	14.872	13.387	2,15	3,70	1,06	1,97	111,09
2021	1T	14.752	13.577	2,14	11,51	-0,81	1,42	108,65
	2T	14.855	13.825	-0,79	6,22	0,70	1,83	107,45
	3T	14.161	13.606	-3,77	3,64	-4,67	-1,58	104,08
	4T	13.973	13.771	-6,04	2,87	-1,33	1,21	101,47
2022	1T	13.927	13.811	-5,59	1,72	-0,33	0,29	100,84
	2T	14.032	14.230	-5,54	2,93	0,75	3,03	98,61

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Banc d'Espanya.

Al gràfic 17 podem observar que la diferència entre crèdits i dipòsits era molt remarcable fins al tercer trimestre de 2021. A partir d'aleshores, els crèdits es van estabilitzar a la baixa i els dipòsits van augmentar.

Gràfic 17. Els crèdits i els dipòsits (en milions d'euros) i el palanquejament.

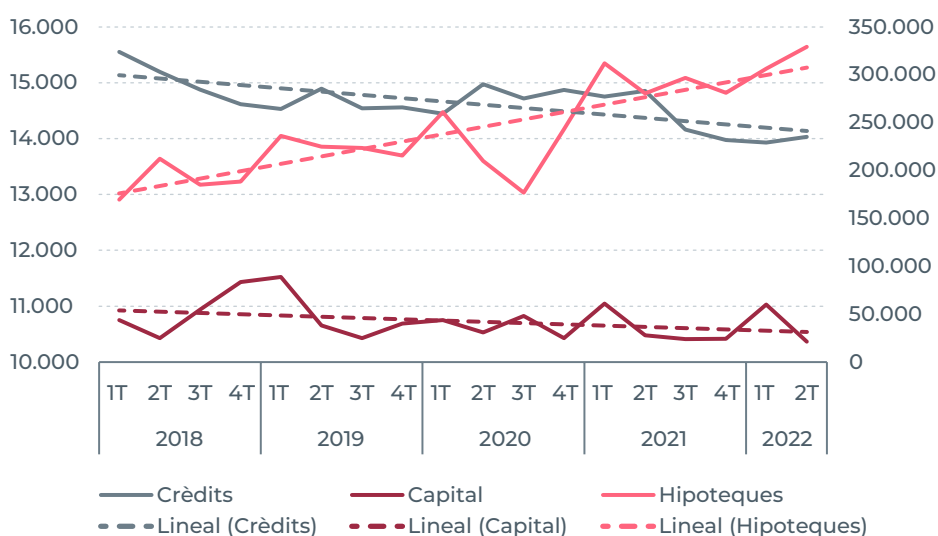
Nota: A l'eix de l'esquerra, els crèdits i dipòsits (en milions d'euros). A l'eix de la dreta, el palanquejament (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Banc d'Espanya.

La falta d'inversió es reflecteix en altres indicadors, com són les hipoteques concedides i la inversió en noves societats o l'augment del capital de les constituïdes. El gràfic 18 mostra com la línia tendencial dels crèdits i les inversions en el capital de les societats és clarament descendent, mentre que el crèdit hipotecari, malgrat el descens en comparació d'altres èpoques, és creixent. Si el crèdit hipotecari no es concreta en noves promocions, normalment és una redistribució de rendes, la qual cosa no implica inversió directa en la materialització. La importància del crèdit hipotecari a la zona és notòria dins dels crèdits bancaris si considerem que el nou crèdit hipotecari concedit des de principis de 2018 és de 4.403,3 milions d'euros, una xifra que representa el 31,37% del total del crèdit bancari existent.

La falta d'inversió es reflecteix en les hipoteques concedides, la inversió en noves societats i l'augment del capital de les constituïdes

Gràfic 18. Evolució dels crèdits (en milions d'euros), les hipoteques i el capital de les societats (en milers d'euros).

Nota: A l'esquerra, el crèdit bancari (en milions d'euros). A l'eix de la dreta, el nou crèdit hipotecari i el capital de les societats (en milers d'euros).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Banc d'Espanya i l'INE.

11. El comerç amb l'exterior

L'acumulat de les exportacions fins al mes d'agost de 2022 en variació interanual presenta un increment del 15,39%, inferior al 30,58% acumulat el 2021, però amb uns ritmes molt sostinguts, sempre de dos dígits, per als mesos de l'exercici (excepte juny i juliol). La variació acumulada de les importacions fins a l'agost és del 36,16%, un percentatge superior al fort augment que es va experimentar el 2021. En tots els mesos de l'exercici l'augment de l'indicador és de dos dígits.

La dinàmica tant exportadora com importadora de la zona se centra de manera molt notòria en energia i química. L'augment del preu dels hidrocarburs i els seus derivats i, en menor manera, el preu de l'exportació, porten a incrementar, principalment, les importacions, si considerem el saldo comercial entre compres i vendes d'aquestes activitats.

Les exportacions acumulades fins al mes d'agost de 2022 presenten un increment interanual del 15,39%

Quadre 16. Les exportacions i importacions a Tarragona.

(En milers d'euros)	Any 2021		Any 2022	
	Exportacions	Importacions	Exportacions	Importacions
Gener	629.190	883.885	828.094	1.391.664
Febrer	688.909	994.511	833.049	1.488.896
Març	865.709	1.130.636	961.163	1.474.188
Abril	795.025	1.070.383	938.260	1.291.371
Maig	763.141	1.205.874	945.869	1.581.849
Juny	910.659	1.242.992	915.632	1.520.898
Juliol	807.179	1.065.942	882.263	1.598.081
Agost	719.820	1.148.434	826.554	1.556.767
Setembre	891.255	1.310.498		
Octubre	1.009.630	1.273.830		
Novembre	970.622	1.505.014		
Desembre	893.879	1.462.991		
TOTAL	9.945.018	14.294.990	7.130.884	11.903.714

Variació interanual (%)	Any 2021		Any 2022	
	Exportacions	Importacions	Exportacions	Importacions
Gener	1,91	-26,49	31,61	57,45
Febrer	8,97	-5,61	20,92	49,71
Març	47,89	27,43	11,03	30,39
Abril	69,58	71,23	18,02	20,65
Maig	56,00	91,68	23,94	31,18
Juny	54,93	89,45	0,55	22,36
Juliol	37,80	25,40	9,30	49,92
Agost	26,49	30,35	14,83	35,56
Setembre	15,95	42,04		
Octubre	27,16	7,32		
Novembre	25,66	57,50		
Desembre	19,76	41,48		
TOTAL	30,56	31,34	15,39	36,16

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

La variació interanual fins a l'agost de l'exportat a la zona és inferior a la del total espanyol i català, mentre que les importacions augmenten més que al conjunt de Catalunya i menys que a Espanya. El pes de les exportacions de l'àrea disminueix el mes d'agost de 2022 en relació amb el total de l'exercici anterior, mentre que el pes de les importacions augmenta. Al quadre 17 observem la rellevància de la zona en el total importat a Catalunya i el menor pes en les exportacions.

La variació interanual fins a l'agost de l'exportat a la zona és inferior a la del total espanyol i català

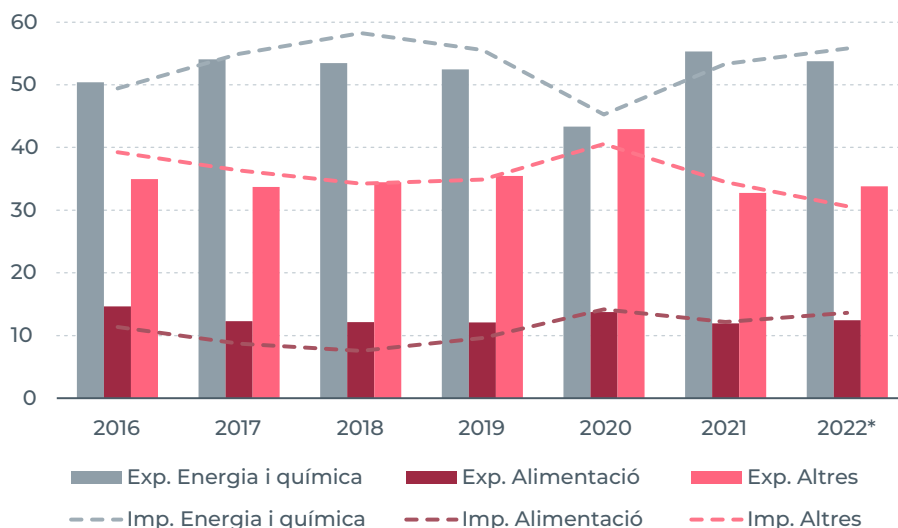
Quadre 17. Visió comparativa del comerç exterior de la zona.

Àmbit geogràfic	Exportacions	Importacions
Tarragona 2021	30,56	31,34
Tarragona agost 2022	15,39	36,16
Catalunya 2021	21,54	19,49
Catalunya agost 2022	17,48	28,59
Espanya 2021	21,22	24,83
Espanya agost 2022	25,01	40,48
Tarragona / Catalunya *100	Exportacions	Importacions
2021	12,35	15,81
Agost de 2022	11,62	16,17

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

El gràfic 19 presenta, agrupat, el pes del total exportat i importat a la zona en tres grans grups de l'activitat productiva de l'àrea. El primer, l'energia i la química; després, l'alimentació, i, amb una gran diversitat d'activitats, altres. Els tres grups tenen un saldo comercial negatiu. El pes de l'energia i la química és inferior al del grup d'altres, que va tenir un paper important en l'activitat comercial de la zona l'any 2020. En tercer lloc, amb menor rellevància, trobem l'alimentació, amb un pes de l'exportat i importat pràcticament constant al voltant del 12%.

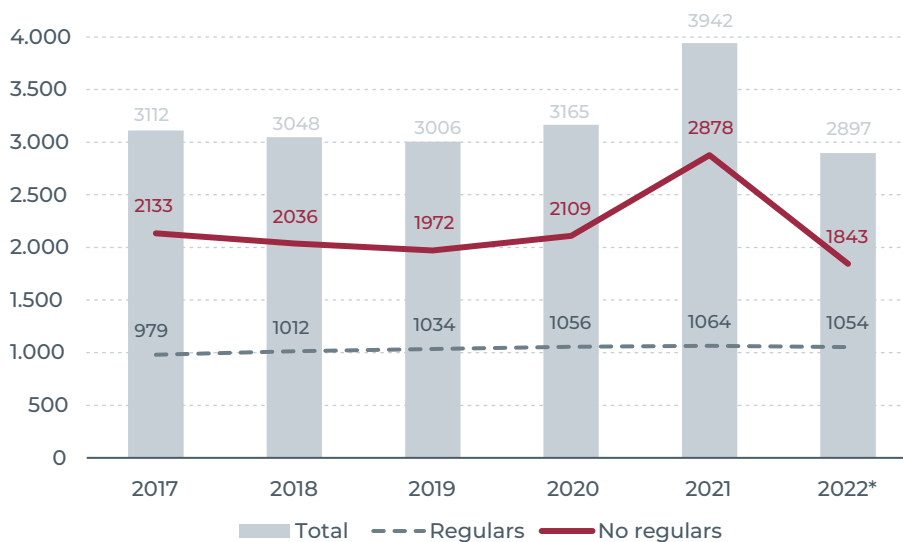
Gràfic 19. Distribució de l'exportació i la importació a Tarragona (%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

El gràfic 20 mostra com el nombre d'empreses exportadores de la zona ha augmentat a l'exercici de 2021 en relació amb els anteriors. La majoria d'exportadors no regulars són empreses que no tenen com a estratègia principal l'exportació de mercaderies. El nombre d'aquestes empreses oscil·la molt en funció de les oportunitats de negoci, i l'increment de 2021 va ser notori. Tanmateix, el pes exportador de la zona recau, principalment, en els exportadors regulars que, des de 2018, es mouen al voltant del miler. La importància del total exportat en aquest grup de regulars, que representa una tercera part del total d'empreses exportadores, és notòria dins d'un marc de molta concentració de les vendes a l'exterior. Els cinquanta majors exportadors representen el 76,4% del total de les vendes l'agost de 2022, amb una certa proporció decreixent. Tot i així, si considerem la distribució d'aquestes empreses i el volum venut en decils, el primer decil del 10% dels principals exportadors, és a dir, unes 300 empreses, representa el 98,28% del total. El segon decil en representa l'1,33%. Per tant, unes 600 empreses representen gairebé la totalitat de les vendes a l'exterior.

Gràfic 20. El nombre d'empreses exportadores a la zona.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

12. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts

L'economia mundial es troba en un gran entorn d'incertesa determinat per tres aspectes: la invasió d'Ucraïna per part de Rússia, l'elevada inflació i la desacceleració de l'economia xinesa. Les causes geopolítiques d'aquests tres aspectes són notòries i tenen una conseqüència global sobre el dinamisme de l'economia mundial. Això ha fet que l'FMI assenyalés que, si bé es manté el creixement previst per a 2022, del 3,2%, les previsions per a 2023 són de desacceleració en relació amb les previsions fetes al juny. L'estimació de la variació del PIB global és del 2,7%, dues dècimes menys que la previsió anterior.

1. El tercer trimestre de l'exercici els indicadors d'ocupació són positius en termes generals, tot i la lleugera disminució en valors interanuals. Per contra, hi ha una caiguda rellevant de l'atur. L'indicador de contractes de treball augmenta en dades interanuals els primers tres trimestres de l'exercici (un 1,56%). La dinàmica també és alcista pel que fa a les afiliacions al Règim General de la Seguretat Social, que experimenta un augment interanual del 4,67%.

El tercer trimestre de l'exercici els indicadors d'ocupació són positius

2. No s'han experimentat dinàmiques gaire accentuades de canvis en l'estructura de la grandària de les empreses si considerem les variacions dels ocupats per centre de cotització. El nombre de societats creades ha experimentat un descens interanual del 3,42% i el capital ha caigut un 24,57%. Les societats ja constituïdes que augmenten el capital han estat menys, però el nou capital escripturat s'ha incrementat un 46,07%. Això representa un canvi respecte de les variacions d'exercicis anteriors.

El nombre de societats creades i el capital han experimentat un descens

3. El nombre d'habitatges iniciats experimenta un cicle molt similar al del conjunt de Catalunya, encara que amb un dinamisme inferior. El primer semestre de 2022 s'ha iniciat a la zona un nombre d'habitatges (378) similar al de l'exercici anterior (358). El mercat d'habitatge usat augmenta, si valorem la relació entre els habitatges acabats i el conjunt d'hipoteques concedides a l'habitatge. Pel que fa a la relació entre aquests dos indicadors el primer semestre del període entre 2018 i 2022, a la zona les hipoteques atorgades representen un 8,39% dels habitatges acabats i a Catalunya, un 9,15%.

El mercat d'habitatge usat augmenta

4. La variació interanual de preus de consum ha estat del 9,3%, més elevada que la del conjunt català i la d'Espanya, que registren una variació del 8,5% i el 8,9%, respectivament. El mes de setembre es materialitza una disminució d'aquest indicador general, malgrat la variació alcista continuada de la inflació subjacent, que, a partir de l'agost de 2021, ha conegut un increment interanual molt incisiu (del 0,7% ha passat al 6,7%). L'alimentació, l'habitatge i el transport incrementen més a la zona que al conjunt català. Els crèdits bancaris han patit un increment trimestral el segon trimestre de 2022, però presenten una caiguda del 5,54% en variació interanual. El crèdit no remunta, el descens és continuat. En canvi, els dipòsits han experimentat un increment superior al 30% des de principis de 2018, i han augmentat en més de 3.500 milions d'euros.

La variació interanual de preus de consum ha estat del 9,3%

5. L'acumulat de les exportacions fins al mes d'agost de 2022 en variació interanual registra un increment del 15,39%, inferior al 30,58% acumulat el 2021, però amb uns ritmes molt sostinguts, sempre de dos dígitos per als mesos de l'exercici (excepte juny i juliol). La variació acumulada de les importacions fins a

Les exportacions i les importacions augmenten

l'agost és del 36,16%, una xifra superior al fort augment que es va experimentar el 2021. En tots els mesos de l'exercici, l'augment de l'indicador és de dos dígitos. La importància del total exportat en aquest grup de regulars, que representa una tercera part del total d'empreses exportadores, és notòria dins d'un marc de molta concentració de les vendes a l'exterior. Els cinquanta majors exportadors representen el 76,4% del total de les vendes l'agost de 2022, amb una certa proporció decreixent.

La dinàmica general de l'activitat econòmica de la zona ha estat en la línia del creixement assenyalat pels indicadors del PIB per al tercer trimestre, tant a l'economia espanyola com a la catalana. Tot i això, cal fer alguns matisos, ja que hi ha diferències en alguns aspectes puntuals que ens donen a entendre les particularitats específiques de la realitat econòmica i social de la zona. En primer lloc, un mercat de treball molt diferenciat del conjunt català, amb més dificultats de creació d'ocupació i un nivell d'atur elevat. En segon lloc, la manca d'inversió a la zona, principalment la que deriva de l'acumulació. Per altra banda, la inversió exterior no és l'esperada en una economia tan oberta com la de l'àrea. I en tercer lloc, la renda mitjana per llar, que és un 15% inferior a la del conjunt català. Preocupen els efectes que la inflació dels dos darrers anys ha pogut tenir sobre el valor real de renda: una renda inferior i un indicador de preus superior.

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

3r TRIMESTRE 2022

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

Amb el suport de:

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de TORTOSA

 Cambra de Comerç
de Valls

 Diputació Tarragona